

Vastaukset ideariihessä pohdittaviin kysymyksiin

Kirsi Kalliokoski, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

1. Millä perusteella määrittelet soveltuvan vesiensuojeluratkaisun?

Turvetuotantoalueelle suunnitellun vesiensuojeluratkaisun puhdistustehosta tulee olla riittävästi tutkittua tietoa. Lisäksi menetelmän soveltuvuudesta tulisi olla käytännön kokemuksia. Kuormitusta tehokkaasti vähentävien vesiensuojelumenetelmien valikko on tällä hetkellä valitettavan pieni. Turvetuotantoalueella edellytetään aina käytettävän parasta mahdollista (BAT) tekniikkaa riippumatta siitä, minkä kokoisesta turvetuotantoalueesta on kysymys. Vaatimuksiin menetelmien puhdistustehokkuudesta vaikuttavat jossakin määrin myös vastaanottavan vesistön tila ja muu kuormitus.

2. Mitä tietoa tarvitset/käytät arvioidessasi tietyn vesiensuojeluratkaisun toimivuutta? (kun kyseessä on uusi hanke)

Arviossa vesiensuojeluratkaisun toimivuudesta keskeistä on selvittää, onko vesiensuojelurakenne toteutettu/suunniteltu toteutettavaksi rakenteelle T&K-työn perusteella esitettyjen mitoitus-tietojen perusteella. Esimerkiksi pintavalutuskentästä näistä tietoja ovat koko, turvepaksuus, maatuneisuus ja kaltevuus. Vesiensuojelusuunnitelmassa tulisi lisäksi esittää suunnittelualueesta tarpeeksi tarkka kartta korkeustietoineen (1: 5000 peruskartan päälle), ilmakuva, valokuvia, tieto alueen kasvillisuudesta sekä sanallinen kuvaus ja arvio rakenteen toimivuudesta.

Hakemuksissa on usein esitetty liian vähän tietoa suunnittelualueesta. Esimerkiksi suunniteltaessa alueella olevien ojien tukkimista ei ole esitetty sitä, milloin ja miten tämä tukkiminen suoritetaan.

Tarkkailutietoa tulisi olla myös käytettäväksi suunnitellun vesiensuojelurakenteen kanssa mahdollisimman samankaltaisten rakenteiden puhdistustehokkuudesta eri vuodenaikoina. Jos käyttöön suunnitellun vesiensuojelurakenteen, kuten ojitetun kentän, kosteikon ja kasvillisuuskentän, toimivuudesta ei ole varmuutta, tulisi tämä toimivuus varmentaa rakenteen puhdistustehon tarkkailulla.

3. Mitä odotat TuKos- projektilta?

Olisi hyvä, jos projektissa saataisiin kehitetyksi ojitetulle suoalueelle perustettava, valumavesiä tehokkaasti puhdistava vesiensuojelukosteikko ja tälle rakenteelle selkeät mitoitus- ja rakennusohjeet. Tietoa tarvitaan esimerkiksi siitä, milloin ojitettu kenttä alkaa toimia ojien tukkimisen jälkeen. Tietoa tarvitaan myös mahdollisuuksista valumavesien ympärivuotiseen puhdistamiseen. Suuri osa kuormituksesta päättyy vesistöihin kesän tuotantoajan ulkopuolella, kevättulvan ja rankkasateiden ylivirtaamakausina. Lisäksi tulisi arvioida vedenlaadun jatkuvatoimisella mittaamisella saavutettavia toiminnallisia, taloudellisia hyötyjä.

Jatkossa tulisi myös selvittää, minkälaisia mahdollisuuksia olisi hyödyntää tuotannosta poistuvia tuotantokenttiä vesienkäsittelyssä, voitaisiinko tuotannosta poistuvia tuotantokenttiä kasvitaa nopeasti kuormituksen vähentämiseksi sekä, miten happamien sulfaattimaiden aiheuttamia haittoja voitaisiin ehkäistä ja hoitaa tuotannon loppuvaiheessa.